

ZEKERİYA EFİLOĞLU

SINIRLARI AŞANLAR

TÜRK SAVUNMA SANAYİNDE
İMKANSIZ BAŞARILAR

GENÇ HAYAT

Kitap Adı: Sınırları Aşanlar
Türk Savunma Sanayiinde İmkansız Başarılar
Yazar: Zekeriya Efiloğlu
Çizer: Osman Büyükmütlü
Yayın Yönetmeni: Elif Tokkal
Editör: Recep Fatih Şafak
Kapak Tasarım: Osman Büyükmütlü
Sayfa Tasarım: Burhan Maden
Genç Hayat Yayınları: 268
ISBN: 978-625-447-251-0

Genç Hayat, Hayat Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.
Yayınevi Sertifika No: 75092

Baskı Yeri ve Tarihi: İstanbul, 2024

Baskı - Cilt:
Alioğlu Matbaacılık
Orta Mahalle Fatih Rüşti Sokak No: 1/3-A
Bayrampaşa / İstanbul
Tel: (0 212) 612 95 59
Sertifika No: 45121

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3
Fındıkzade - Fatih / İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 GSM: 0530 259 80 96

 www.hayatyayinlari.com

 editor@hayatyayinlari.com

Genç Hayat Yayınları

© 2024, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Ticaret A.Ş.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ZEKERİYA EFİLOĞLU

SINIRLARI AŞANLAR

TÜRK SAVUNMA SANAYİNDE
İMKANSIZ BAŞARILAR

GENÇ HAYAT

Zekeriya EFİLOĞLU

28 Mart 1972’de, Karadeniz’in sisli dağlarının koununda, Akkuş’un serin bir sabahında bir bebek doğdu. O bebek, yalnızca bir ömrün değil; nice gönle dokunacak bir hikâyenin, uzun bir adanmışlık yolculuğunun ilk cümlesiydi.

Alfabeyi Ünye’de tattım; öğretmenlik düşlerim, Ladik’in rüzgârında şekillendi. Süleyman Demirel Üniversitesi, bana sadece bir meslek değil; duruşumu, sesimi, kimliğimi verdi. Henüz 21 yaşımıdayken, Türkiye’nin en güneyinde, Hilalli İlköğretim Okulunda “çocuklar” diye başlayan ilk cümlem, kara tahtadan önce çocuk yüreklerine yazıldı.

O günden beri harfleri tahta silgisine değil, insanların hafızasına ve kalbine işliyorum.

Şanlıurfa’dan Gaziantep’e uzanan bu yolculuk, yalnızca ders ziliyle sınırlı kalmadı. Televizyon kameralarına, radyo mikrofonlarına, gazete sütunlarına ve kitap sayfalarına taşındı. Müdür odalarının resmîyetinde değil, okul koridorlarının gürültüsünde buldum hayatın gerçek ritmini. Her çocuk, ayrı bir evren; her öğretmen masası, toprağa ekilmiş yeni bir umut oldu. Bahar TV’de Dönemeç, Kanal 5’te Ahde Vefa ve Yansımalar ile ekrandan ses verdim; radyoda nefes, gazetede kelime oldum.

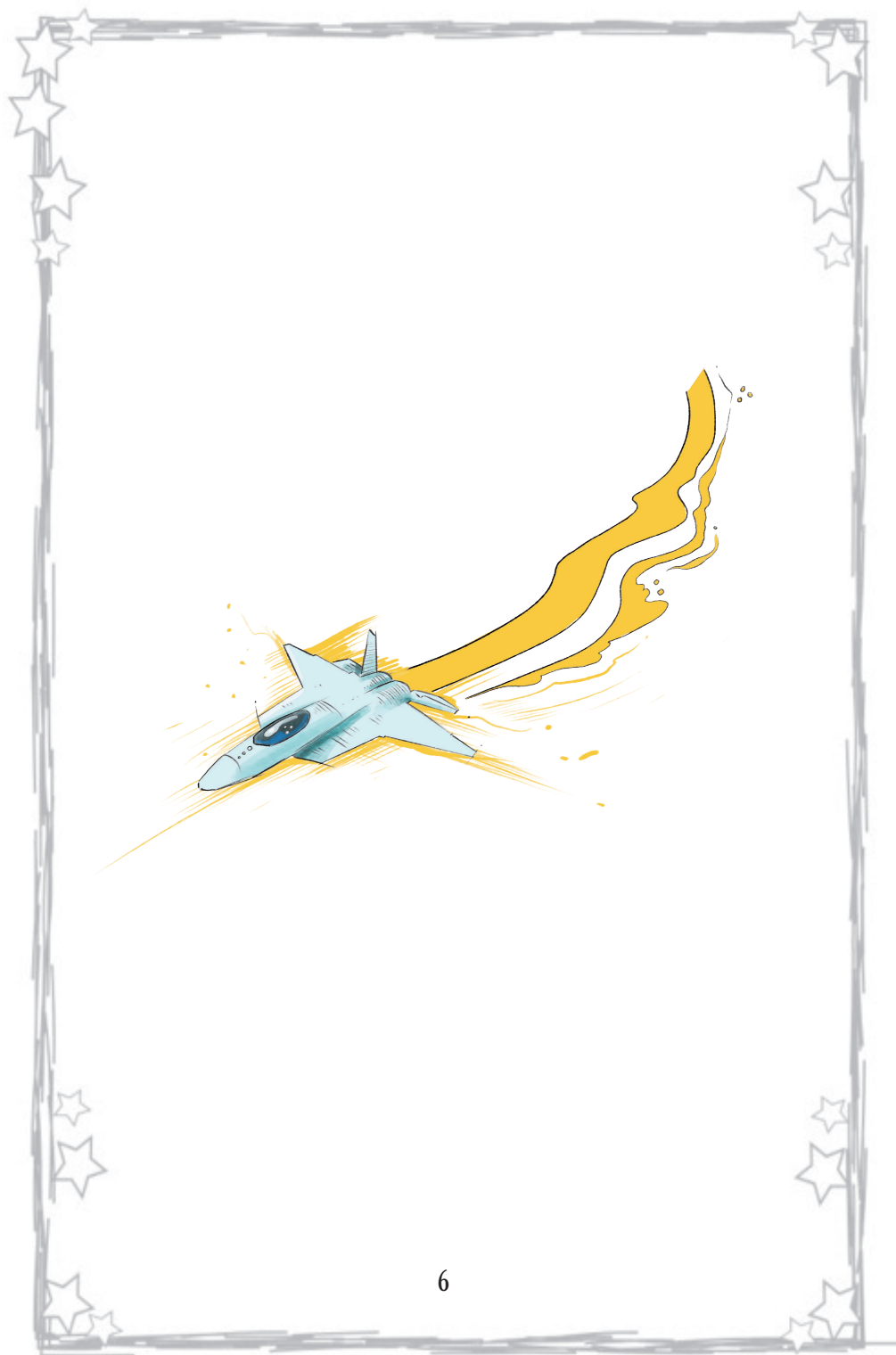
Türkiye Yazarlar Birliđi Gaziantep Kurucu Başkanı olarak kelimelerin sınırlarını zorladım. Yarışmalar düzenledim, kitaplar bastım; Yapraktaki Damlalar, Bir Şiirdir Öğretmen, Sana Emanet... Pek çok antolojide genç kalemlere köprü oldum. Yine de kendimi ne yalnızca yazar ne yönetici ne öğretmen olarak gördüm. Ben, okyanusunu kaybetmiş ama hâlâ denizi düşleyen bir kum tanesiyim.

2003-2010 yılları arasında Gaziantep Eğitim-Bir-Sen Şube Başkanlığı yaptım; eğitim dünyasında ses olmaya, yankı bırakmaya çalıştım. 2019-2024 arasında Gaziantep Büyükşehir Belediyesinde Gençlik Hizmetleri ve Spor Daire Başkanı olarak gençlik ve sporun nabzını tuttum.

Benim işim, mesai saatlerine sığmaz; yollarda, kürsülerde, kalplerde devam eder. Seminerlerimde maneviyyatı, aileyi, sevgiyi harmanlayarak “insan kalabilmenin” sırrını fısıldarım.

Evliyim, üç çocuk babasıyım. Ama en çok, bu ülkenin yarınlarına babalık yapmaya çalışırım.

Ben, Anadolu'nun tozlu yollarında yürüyen, kimi zaman bir çocuk gülüşünde, kimi zaman bir kitap satırında saklanan yolcuym. Adım Zekeriya Efiloğlu; okyanusunu kaybetmiş bir kum tanesi... Ama içinizden bir tanesi.

HEZARFEN AHMET ÇELEBİ: GÖKYÜZÜNE KANAT AÇAN BİLGİN

1 7. yüzyılın büyülü atmosferinde, Osmanlı İmparatorluğu'nun kalbi İstanbul'da, gökyüzüne olan tutkusuyla tanınan bir bilgin yaşadı: Hezarfen Ahmet Çelebi. O, sadece bir mucit değil, aynı zamanda hayallerinin peşinden gitmeye cesaret eden, döneminin ötesinde bir vizyonerdi. İnsanlık tarihinde bir ilki gerçekleştirerek adını tarihe altın harflerle yazdırdı.

O, rüzgârın fısıltısını dinler, kuşların kanat çırpışlarını izlerdi. “İnsan da uçabilir mi?” sorusu, zihninde hiç sönmeyen bir ateşti. Yıllarca süren gözlemler, denemeler ve araştırmalar sonucunda, Galata Kulesi'nden kanatlarını açmaya karar verdi. Bu karar, bilimin ve cesaretin

birleştigi bir andı. Onun bu cesareti, sadece kendi hayalini gerçekleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda tüm dünyaya insanın sınırlarının hayallerinden ibaret olduğunu gösterecekti.

Hezarfen, rüzgârın gücünü, havanın kaldırma kuvvetini anlamış ve tasarladığı özel kanatlarla İstanbul Boğazi'nin üzerinde süzülerek tarihin ilk başarılı uçuşunu gerçekleştirmişti. Bu başarısıyla “Hezarfen” (bin fenli, yani bin ilim sahibi) ünvanını sonuna kadar hak etmişti. O, sadece bir mucit değil, aynı zamanda bilimin ve cesaretin bir sembolüydü. Bu uçuş, Osmanlı İmparatorluğu'nun bilim ve teknolojiye verdiği önemin de bir göstergesiydi ama kötü kalpliler her zaman eleştirecek bir şeyler bulurlardı.

Efe'nin Hayali ve Hezarfen

“Ben de bir gün uçar mıyım baba?” dedi Efe, pencerenin önünde yıldızlara bakarken.

Babası gülümsedi:

“Uçmak, sadece gökyüzüne çıkmak değildir oğlum. Bazen hedeflerine ulaşmak da uçmaktır. Hezarfen gibi...”

Efe'nin gözleri parladı:

“Ama o çok eskiden yaşamış. Şimdi ne değişti ki?”

Babası, Efe'yi pencerenin yanına oturttu ve gökyüzünü gösterdi:

“Şimdi biz, gökyüzünü sadece hayal etmiyoruz, onu savunuyoruz da. Uçaklar, İHA'lar, SİHA'lar... Artık bu ülkenin çocukları sadece bakmıyor; tasarlıyor, yapıyor. Nasıl tasarlıyorlar ve yapıyorlar, bunu öğrenmek istersen Hezarfen'in hikâyesini dinle.

Geleceğin Hezarfen'i Dünyaya Geliyor

Hezarfen Ahmet Çelebi, 1609 yılında İstanbul'un tarih kokan sokaklarında, Boğaz'ın serin rüzgârlarının çocukların saçlarını okşadığı bir sabah dünyaya geldi.

Babası İbrahim Efendi, sarayda görevli saygın biri, aynı zamanda zamanının ileri gelen aydınlarındandı. Bu sayede Ahmet, küçük yaşlardan itibaren kitaplarla, âlimlerle ve saray bahçelerinde yapılan ilim meclisleriyle iç içe büyüdü. Fakat onun kalbi, kitap raflarından çok daha yüksekte, gökyüzünde atıyordu.

Henüz yürümeye başladığında bile kuşların gökyüzünde süzülüşünü dakikalarca izlerdi. Diğer çocuklar sokaklarda oynarken Ahmet, kafasını kaldırır, bulutların arkasındaki sırrı çözmeye çalışırdı. Geceleri yıldızları saymaya kalkar, ayın neden bazen büyüyüp bazen küçüldüğünü anlamaya çalışırdı. Bu derin merakı, onu çocuk yaşta bilimle tanıştırdı. Özellikle astronomi, fizik ve matematik, onun için birer ders değil, gökyüzüne çıkan merdivenlerin basamaklarıydı.

Zamanla İstanbul'un saygın medreselerinde eğitim almaya başladı. Dönemin en bilge hocaları ona ders veriyor ama aynı zamanda onun sorduğu sıra dışı sorular karşısında hayranlıkla susuyorlardı. Ahmet, sadece bilgiyi öğrenen değil, sorgulayan ve geliştiren bir öğrenciydi.

Bir gün hocası, ona şöyle demişti: "Ahmet, senin zihninin medresenin duvarlarına sığmıyor. Senin yerin yıldızların arasında."

Ahmet, bunu bir iltifat değil, bir görev gibi gördü. Çünkü onun zihninde yanan ateş, yeryüzünün sınırları

nı aşmak isteyen bir milletin hayalimdi. Okuduğu kitaplarda, eski Yunan filozoflarının insanın uçabileceğine dair düşüncelerini bulmuştu. Efsanelerde geçen kanatlı insanlar, ona sadece masal değil, mümkün olan bir geleceğin habercisi gibi geliyordu.

Ahmet artık emindi; insan, kuşlar gibi uçabilirdi. Fakat bunun için sadece hayal kurmak yetmezdi. Yıllarını, kuşların kanat yapılarını incelemeye, rüzgârın yönünü anlamaya, ağırlık ve denge hesaplamalarına ayırdı. Defterleri çizimlerle, hesaplarla ve denemelerle dolup taşıdı. Her başarısız deneme onu biraz daha yaklaştırdı. Çünkü o biliyordu; gerçek başarı, sabırla örülen hayallerin sonunda gelirdi.

Ahmet'in Merakı

Boğazın üzerinde sabah sisi yavaşça çekilirken Galata Kulesi'nin heybetli gölgesinde küçük bir çocuk oturuyordu. Gözleriyle martıların süzülüşünü takip ediyor, rüzgârla dans edişlerini izliyor ve içinden hep aynı soruyu tekrarlıyordu: "Nasıl oluyor da bu kuşlar uçabiliyor? Biz neden uçamıyoruz?" Bu meraklı çocuğun adı Ahmet'ti.

Babası İbrahim Efendi, sarayın sessiz koridorlarında mürekkep kokusuyla yaşayan, harflere şekil veren bir hattattı. Ama Ahmet, babasından çok farklıydı. O, yazı yerine hayallere şekil veriyordu. Elindeki her kâğıdı birer kanata çevirmeye çalışır, defterlerinin kenarlarına durmadan kanat çırpın kuşlar çizerdi. Onun en büyük oyuncağı, en sadık arkadaşı hayal gücüydü. Küçük yaş

ta yazı, hesap ve geometri öğrense de kalbi hep gökyüzündeydi.

“Uçmak” onun için sadece bir merak değil, bir hedef, hayatına yön veren bir söz olmuştu.

Ancak Ahmet’in aklı, her zaman gökyüzündeydi. Kuşların kanatlarını nasıl bu kadar zarifçe çırttığını, rüzgârın onları nasıl taşıdığını anlamaya çalışıyordu. Bu tutkusu, onu uçmak ve havacılık alanında daha önce kimsenin denemediği çalışmalara yöneltti. Arkadaşları onu “Hezarfen” (bin fenli) olarak çağırırsa da o, bu ünvanı bir gün kanatlarını takıp gökyüzünde süzülürken hak edeceğine inanıyordu.

Ahmet, bir gün medresedeki hocasından, yüzlerce yıl önce Horasan’da yaşamış bir Türk bilgininin uçmaya çalıştığını duyduğunda heyecandan yerinde duramadı. Hemen o bilginin ismini sordu.

İsmail Cevheri.

İsmail Cevheri Kimdir?

Farab’da doğan İsmail Cevheri, eğitimini Bağdat ve Hicaz’da tamamladı. Sonrasında Nişabur’a yerleşerek en önemli eseri olan sözlüğünü yazdı. Ancak İsmail Cevheri’yi havacılık tarihinde özel kılan, yaptığı uçuş denemesidir.

Kaynaklara göre, havacılık tarihinde uçuş üzerine ciddi çalışmalar yapan ilk âlimlerden biri olan Cevheri, Wright Kardeşler’den yaklaşık 900 yıl önce, kendi imal ettiği ahşap kanatları kullanarak bir uçuş denemesi yapmıştır. Nişabur’da bir caminin çatısına çıkarak halka, “Ey ahali, benim yaptığım buluşu şimdiye kadar kimse

yapmamıştır. Sizin gözlerinizin önünde şimdi uçacağım. Dünyada yapılacak en mühim şey göklere uçmaktır. Ben de onu yapacağım,” demiştir.

Ahmet Büyük Hayalin İzinde Çalışıyor

9. yüzyılın sonu, 10. yüzyılın başlarında yaşayan bu büyük âlim, Arapça, dilbilimi ve tıp alanında önemli eserler vermişti. Ama Ahmet'in ilgisini çeken şey, Cevheri'nin bir gün evinin damına çıkarak yaptığı uçuş denemesiydi. Evet, İsmail Cevheri de tıpkı Ahmet gibi gökyüzüne âşıktı. Yıllarca kuşları incelemiş, rüzgârın gücünü hesaplamış, kanat benzeri bir düzenek yapmış ve bu kanatlarla gökyüzüne yükselmeye çalışmıştı.

Ne yazık ki onun denemesi hüsrarla sonuçlanmıştı. Ama Ahmet, bu hikâyede başarısızlığı değil, cesareti gördü. “O, bunu denediyse...” dedi içinden, “Ben de daha iyisini denemeliyim. Onun bıraktığı yerden devam etmeliyim.”

Kütüphanelere gidip İsmail Cevheri'nin notlarını, anlatılarını ve rivayetleri inceledi. Onun yaptığı hataları anlamaya çalıştı. Cevheri'nin kanatlarının yapımında kullandığı malzemeleri not etti. Uçuş açısını, rüzgâr yönünü, atlama yüksekliğini anlamaya çalıştı. En önemlisi, Cevheri'nin ilmini takdir ederken onun hatalarından ders çıkarmayı bildi.

O günlerden birinde defterine şu cümleyi yazdı: “Bir hayal uğruna can verenler olduysa biz hayali gerçekleştirmekten asla korkmamalıyız.”

Ahmet, sadece gökyüzüne değil, bilimsel mirasa da büyük bir saygıyla yaklaşıyordu. Uçmak, onun için ço-